

prima instanță, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
judecător: M. Murguleț
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: A. Panov, A. Pahapol, A. Minciuna
instanța de recurs, Curtea Supremă de Justiție
judecători: T. Chișca-Doneva, I. Druță, G. Stratulat

dosarul nr. 2rh-63/2017

Î N C H E I E R E

01 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Leonid Gavrilovici,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Leonid
Gavrilovici, persoană interesată Procuratura Generală a Republicii Moldova cu
privire la constatarea faptului cu valoare juridică,
împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 14 decembrie 2016,
prin care recursul declarat de Leonid Gavrilovici s-a respins ca inadmisibil,

c o n s t a t ă :

La 24 iunie 2015, Leonid Gavrilovici a depus cerere de chemare în
judecată cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 13 iunie 1941, prin Decizia organelor
NKGB al RSSM din 12 iunie 1941, din s. Tudora, r. Olănești, familia Gavrilovici
a fost deportată în locurile de represiune în regiunea Aktiubinsk, Kazahstan.

Invocă, că au fost luați din casa părintească și deportați fără nici o vină,
fapt ce a generat suportarea unor suferințe fizice manifestate prin foame, inclusiv
prin decesul unuia dintre frați, la vârsta de 16 ani.

Notează, că la 06 mai 1991, de către procurorul RSSM Postovan D.H., a
fost adoptată o hotărâre prin care petiționarul Gavrilovici Leonid și frații acestuia
au fost incluși în familia Gavrilovici Mariei Semion.

Susține, că fiind examinat dosarul Mariei Semion Gavrilovici, care se
păstrează la Ministerul Afacerilor Interne, a constat că familia petiționarului în
componența Mariei Semion nu a fost.

Indică, că scopul urmărit prin cererea înaintată este constatarea unei părți
din istorie.

Solicită petiționarul, constatarea faptului că Leonid Gavrilovici Trifan,
împreună cu frații minori Vasili Gavrilovici Trifan, Grigori Gavrilovici Trifan,
Dimitri Gavrilovici Trifan și Victor Gavrilovici Trifan, fiind cetățeni români, la

data de 13 iunie 1941, au fost deportați de regimul sovietic comunist, fără motiv, fără ambii părinți, din comuna Tudora în regiunea Aktiubinsk, Kazahstan, unde Vasili Gavrilovici Trifan a decedat în februarie 1944, la vârsta de 16 ani.

Ulterior, prin cererea din 19 noiembrie 2015, petiționarul a explicat că nu solicită constatarea faptului represiunilor politice și nici constatarea raporturilor de rudenie deoarece aceste fapte au fost constatate.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2016 s-a respins integral cererea depusă de Leonid Gavrilovici, persoană interesată Procuratura Generală a RM cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 09 februarie 2016, Leonid Gavrilovici a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea cererii, casarea hotărârii și emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă cererea privind constatarea faptelor care au valoare juridică.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2016 s-a respins apelul declarat de Leonid Gavrilovici și s-a menținut hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2016.

La 03 octombrie 2016 Leonid Gavrilovici a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 14 decembrie 2016 recursul declarat de Leonid Gavrilovici s-a considerat inadmisibil.

La 30 ianuarie 2017, Leonid Gavrilovici a depus cerere de revizuire, solicitând admiterea acesteia cu casarea deciziei instanței de recurs, deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de revizuire, Leonid Gavrilovici a indicat că, cauza a fost examinată în prima instanță în lipsa sa, fără ai fi acordată posibilitate de a se apăra și în lipsa avocatului, fiind indus în eroare de judecător la depunerea cererii de examinare a pricinii în lipsa sa, soluție menținută de instanțele superioare.

Susține revizuentul că, instanțele de judecată nu au reținut spre examinare toate probele, și anume: încheierea secretă a MAI RSSM din 04 ianuarie 1956, răspunsul Procuraturii RSSM din 16 septembrie 1991, precum și răspunsul Departamentului Informațional al Direcției Afacerilor Interne a Comitetului Executiv Aktiubinsk din octombrie 1990.

Consideră Leonid Gavrilovici că, în asemenea situație îi sun încălcate drepturile sale prevăzute de art. 6 alin. (1) CEDO.

Ca temei de revizuire Leonid Gavrilovici a invocat prevederile art. 449 lit. b) și c) CPC.

În conformitate cu art. 452 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire, articol care nu a fost modificat.

Iar, în conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Conform art. 6 alin. (7) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, în cazul în care între două acte legislative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme ce promovează soluții diferite asupra aceluiași obiect al reglementării, se aplică prevederile actului posterior.

Coroborând prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură civilă cu art. 444 al același Cod, care este modificat printr-o Lege posterioară ce promovează soluții diferite privitor la citarea și participarea părților la judecarea recursurilor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție examinează cererea de revizuire în lipsa participanților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire depusă de Leonid Gavrilovici neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din următoarele motive.

În conformitate cu art. 448 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri rămase irevocabilă prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului. Cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Conform prevederilor art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Temeiurile pentru revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile de către legislator sunt specificate exhaustiv în art. 449 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele.

Din prevederile enunțate este important de înțeles că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Cu alte cuvinte, art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o

condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte).

Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Sub acest aspect, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii.

Faptele noi apărute după adoptarea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

Așadar, având în vedere această normă juridică de trimitere, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire, altfel spus, Leonid Gavrilovici nu a făcut dovada faptului că în procesul examinării anterioare a cauzei nu a cunoscut de cele invocate drept temei al cererii de revizuire, sau că a întreprins careva măsuri pentru a le cunoaște în procesul examinării cauzei.

Prin urmare, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat înscrisuri noi care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată, în timp ce acelea prezentate nu au putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată ori de natură să răstoarne o situație juridică deja stabilită, în cazul în care înscrisurile indicate de revizuent au constituit obiect al examinării.

Din textul cererii de revizuire depuse de Leonid Gavrilovici, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că revizuentul solicită revizuirea încheierii Curții Supreme de Justiție din 14 decembrie 2016 invocând ca temei de revizuire și lit. c) a art. 449 Cod de procedură civilă.

Astfel, potrivit art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Din analiza textului legal enunțat rezultă că redeschiderea procesului în temeiul art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, poate fi posibilă doar cu condiția că prin hotărârea sau decizia emisă, instanța s-a expus în privința drepturilor unor persoane care nu au fost atrase în proces ca participanți, lezându-le astfel în drepturi, fapt ce urmează a fi confirmat în instanța de judecată prin prezentarea probelor.

Cu referire la prevederile citate, Colegiul reține că deși revizuentul a invocat ca temei de revizuire prevederile art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, ultimul nu a adus nici un argument pertinent care ar indica la faptul că instanțele au emis hotărârile, revizuirea căror se solicită în speță, cu privire la drepturile persoanei care nu au fost implicată în proces.

Se va reține la caz și incidența art. 447 lit. b) Cod de procedură civilă, care indică că sunt în drept să depună cerere de revizuire persoanele care nu au participat la proces, dar care sunt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească.

Sub acest aspect, circumstanțele descrise de revizuent nu corespund exigențelor art. 449 lit. c) al Cod de procedură civilă și nu pot fi admise ca temei de revizuire a deciziei Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție din 14 decembrie 2016, respectiv, împrejurările invocate de revizuent nu pot influența soluția adoptată.

Astfel, Colegiul conchide că Leonid Gavrilovici nu a confirmat instanței de judecată existența temeiurilor prevăzute în art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă.

Situația de fapt impune de a remarca că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecătii în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate de Leonid Gavrilovici se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către Curtea Supremă de Justiție prin încheierea a cărei revizuire se pretinde, și nu atestă prin prisma art. 449 Cod de procedură civilă careva temeiuri legale de revizuire.

Astfel, la caz se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova).

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeiuri prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Completul Colegiului civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Leonid Gavrilovici, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Leonid Gavrilovici, persoană interesată Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

judecători

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Galina Stratulat